

คำนำ

กรมที่ดินมีภารกิจตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ราษฎร ให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดินสาธารณประโยชน์และในที่ดินราชพัสดุ รังวัดและทำแผนที่ และจัดที่ทำกินให้ประชาชน รวมถึงภารกิจในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด กฎหมายว่าด้วยช่างรังวัด เอกชน และกฎหมายว่าด้วยการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งกองนิติการมีภาระหน้าที่สำคัญในการดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข พร้อมทั้งจัดทำคำชี้แจงและข้อเสนอเกี่ยวกับกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมที่ดินดังกล่าว อันเป็นกระบวนการสนับสนุนประการหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินการของกระบวนการสร้างคุณค่าของกรมที่ดินเกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

คู่มือการพัฒนากฎหมายนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเป็นคู่มือในการในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการร่างและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายตามแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกันกำหนด รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง ร่างระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และร่างสัญญา ซึ่งไม่อยู่ในแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คู่มือฉบับนี้ เป็นการรวบรวมขั้นตอนการร่างกฎหมายลำดับต่าง ๆ ในเบื้องต้นเท่านั้น เนื่องจากแบบการร่างกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีความแตกต่างกันทั้งขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ ทั้งบางกรณียังไม่มีข้อยุติที่ชัดเจน เช่น กฎหมายที่จัดทำขึ้นเป็นนโยบายเร่งด่วน จึงอาจมีเนื้อหาที่ยังไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ ซึ่งกองนิติการจะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงคู่มือการพัฒนากฎหมายให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

กองนิติการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการพัฒนากฎหมายฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในการดำเนินการร่างและปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการพัฒนาทางเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนเป็นสำคัญตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อนันต์ธรณ์ ลิ้มพานิชชัย
(นายอนันต์ธรณ์ ลิ้มพานิชชัย)
ผู้อำนวยการกองนิติการ

สารบัญ

หน้า

●	วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือกระบวนการ	๑
●	ขอบเขต	๒
●	ขั้นตอนการปฏิบัติงานและผังทางเดินของงานของกระบวนการ (WORK FLOW)	๓
➤	การดำเนินการตามแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ	๔
➤	การดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ	๗
➤	การดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชกฤษฎีกา	๑๘
➤	การดำเนินการเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวง	๒๔
➤	การดำเนินการเกี่ยวกับร่างระเบียบ คำสั่ง ประกาศ	๓๑
➤	การดำเนินการเกี่ยวกับการร่างสัญญา	๓๖
●	มาตรฐานการทำงานของกระบวนการ	๓๘
●	ระบบติดตามประเมินผลของกระบวนการ	๓๙
●	ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของกระบวนการ	๔๐
●	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๔๑
●	ภาคผนวก	๔๒
➤	บันทึกกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๘/ว ๔๖๓ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง การพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓	
➤	หลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ	

